

# Universitätsbibliothek Wuppertal

**L. FENE||STELLAE DE MAGI||stratibus, sacerdotijsq[ue]  
Roma=||norum libellus**

**L. <Fenestrella>**

**Basileae, 1523**

De legato proconsulis. Cap. XVI.

---

**Nutzungsrichtlinien** Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-810](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:468-1-810)

auarissimum. Nefas his fuit gratiiores causas & quæ diligentiore quadam animaduersione indigerent summatis pertractare & definire. Leuiores autem poterat liberos ut parerentib. & patronis parerent summaria animaduersione cogere & qui non parerent fustium castigatione absque iudicio & fori strepitum coercere. Non habentibus aduo catum ob aduersarij potentiam vltro exhibere. Iisdem legib. traditut Procos. meriti imperium (ut vocant). i. gladij ius & potestate in facinorosos habuisse. Quem fuerint Procosulis partes in provincia, & quomodo is præclarè se gerere debeat. Cic. amplissime docet lib. i. Epist. ad Qu. fratem. oup. 4. 1. 11.

*De Legato Proconsulis.*

*C A P. XVI.*

**Q**VAM hoc loco potissimum spectamus ac inquirimus potestatem

statem Legatorum quos sibi Procos.  
in prouinciis constituebant : tamen  
non erit incommodum & alia quoq;  
genera Legatorū quibus Resp. vteba  
tur, declarare. Diuidimus itaque Le<sup>Lega-</sup>  
gatos plurimū in duo genera : quidā <sup>torū gen-</sup>  
enim fuerunt gratia rerū priuatarum  
quorū legatio libera dicta est, quæ o<sup>Lega-</sup>  
lim impetrabatur à Senatu tantū or-<sup>tio libes</sup>  
namenti causa, vt honorarii magistra  
tus à principibus honestamenti causa  
cōceduntur & titulo tenus obeūtur  
& gerūtur. Huiusmodi autē legatio  
ab his Senatoribus impetrabatur qui  
bus negotia futura erāt in prouinciis  
vt qui hæreditates persequi, vel lega-  
ta, aut qui nomina exigere volebant  
in prouinciis Legatorum personis ac  
ceptis commendabiliores controuer-  
sias haberent atque fauorabiliores. Id  
quod tamen lex 12. tabul. vetabat his

verbis: Rei suæ ergo ne quis Legatus esto. Propterea C. 5. de Legi. testatur in cōsulatu suo tales se legationes approbante frequētissimo Senatu (licet ad Senatus utilitatē pertinere viderētur) extincturū fuisse nisi intercessisset Liuius trib. pleb. fecisse tamē cūm essent antea infinitæ & perpetuæ vt annuæ fierēt atque ita turpitudo maneret (vt ait) diuturnitate sublata, fuerunt nihilominus interdum in quinquenniū sublatæ. Cic. causam sui cōsilij in extinguēdis huiusmodi legationibus aperit eod. lib. & in Orat. de lege Agraria & cōtra Rullū, nēpe quod huiusmodi legati nomine imperij quod etiā in leui persona pertimescitur, abuterētur, quod præterea turpe esset legatū sine mandatis mittere & sine Reip. munere. Ad hoc genus legationis pertinet legatio Votiuā quæ voti

voti soluendi causa impetrabatur. Alij fuerat Legati non ad res priuatas, <sup>Legati</sup> sed ad Reip. munus obeundum & gerendum constituti, atque eorū quidem libera manda habebant ut suo arbitrio agerent & constituerent publico nomine de his rebus quæ aliter decerni & constitui quam re presenti non poterat. Alij sunt legati qui cum tali potestate non mittebantur, sed omniū regum, prouinciarū, exterarūm vegetiū postulata integra ad Senatū vel referabant, vel postulantes reiiciebant. Eligebantur autem à Senatu, cum eorū necessarius esset usus ut ex lege Manilia & in Vatinium intelligi potest. Porro Imperatores ad bellū proficisci centes, Legatos postulabāt qui ipsorum vice fungeretur, Locum tenentes vocant, quos Senatus si cōmodum videatur mittendos decernebat. Hi erant

k. iiiij.

*Legati  
belli.*

legati belli, præteratque exercitui sub Cons. Inter id genus legatos, i.eos qui publico nomine cōstituebātur, erant Procos. legati, quos ob rerū gerēdarū multitudinē Procos. sibi cōstituere ut vicarios ad molē rerū prouincialiū sustinendā. Hi nō substituebātur do-  
*Legato  
rū potestas sub  
procoss.* nec Procos. in prouinciā venirēt nec sua autoritate, sed mādata vrebantur in iure dicundo & siquid his occurre-  
ret quod maiorem diligentiam expo-  
stularerit, id ad Procos. remittendū e-  
rat. Ius nullū habebāt animaduertēdi  
in caput cuiusquam, nec atrociter ver-  
berandi, id. n. Procos. erat. Tamen si  
cōtigisset Procos. abesse à prouincia,  
tū Legatis cōmittebātur quæ animad-  
uerſionē postulabāt: his adde Legato-  
rū cōditionē apud veteres sanctā fuīſ-  
tē, ut ne fas fuerit Legatorū aliquē in-  
juria afficere. De his sermo est apud

*Iuris.*

Iuris. i.li.ff.ti.de off.Proc. &amp; Legati.

*De Decemuiris legum authoribus.*

## C A P. XVII.

**L**IUIUS li.3. scribit an.300.altero quā

Roma cōdita erat, iterum mutatā  
formā à Coss.ad Decemuiros, velut à  
Regibus ad Coss.fuisse. Trāflatio,in-  
quit,imperij minus insignis, quia nō  
diuturna mutatio fuit:lēta enim prin-  
cipia magistratus huius nimis luxuria  
uere: mutationis huius causa fuit,ple  
be quotidianis seditionibus insurgē-  
te:tū ob creandos de suo corpore ma  
gistratus , tum ob ferēdam legem de  
soluendo à nexibus fœnectorum,sæ  
pe etiam de cōnubio , vt inire liceret  
cum patribus, & interdū ob ferendā  
legem Agrariā, diuina & humana o-  
mnia miscēte. Placuit pop.nequis in-  
uidiæ locus esset externas leges in vr-  
bem inducere. Propterea mittuntur

Decem  
virorū  
creando  
rum cau  
ſæ.